

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΔΕΛΗΣ

ΕΡΕΥΝΗΤΗΣ Γ΄

Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών

Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας

Μελισσινού & Νικηφόρου Φωκά 130

Τ.Θ. 119, Ρέθυμνο 74100

Τηλ.: 28310 25146, 56627, Fax: 28310 25810

E-mail: apostolosdelis@ims.forth.gr

ΣΠΟΥΔΕΣ

- 2005-2010** Διδακτορικό Δίπλωμα (Ph.D.) στην Ιστορία, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, με τίτλο «Ερμούπολη (Σύρος): το ναυπηγικό κέντρο της ιστιοφόρου ναυτιλίας, 1830-1880, Κέρκυρα, 2010», υπό την εποπτεία της Καθ. Τζελίνας Χαρλαύτη.
- 2001-2002** Μεταπτυχιακό Δίπλωμα (MA) στο γνωστικό αντικείμενο: Maritime Archaeology and History, University of Bristol.
- 1992-1997** Αριστούχος του τμήματος Αρχαίας Ιστορίας του Università di Bologna.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

- 2017-2021** Επιστημονικός υπεύθυνος του προγράμματος ‘*Seafaring Lives in Transition. Mediterranean Maritime Labour and Shipping during Globalization, 1850s-1920s*’, χρηματοδοτούμενο από το ευρωπαϊκό πρόγραμμα ERC Starting Grant 2016.
- 2013-2015** Μεταδιδάκτορας ερευνητής στο πρόγραμμα *ΕΛΙΣΤΟΚΑΙΝΟ Οι κοινωνικές προϋποθέσεις της καινοτομίας – Όψεις της ελληνικής εμπειρίας*, Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών του Ιδρύματος Έρευνας και Τεχνολογίας (ΙΜΣ/ΙΤΕ).
- 2011-2015** Μεταδιδάκτορας ερευνητής στο πρόγραμμα “*Thalis*”: *The Black Sea and its port-cities, 1774-1914. Development, convergence and linkages with the global economy* (<http://blacksea.gr/>).
- 2010-2011** Μεταδιδάκτορας ερευνητής στο πρόγραμμα *NAVIGOCORPUS: Corpus des itinéraires des navires de commerce, XVIIe-XIXe siècles*, χρηματοδοτούμενο από την Agence Nationale de la Recherche (ANR), και εκπονήθηκε από το Centre de la Méditerranée Moderne et Contemporaine, Université de Nice-Sophia Antipolis.

- 2005-2010** Ερευνητική θέση στο πρόγραμμα «Πρόγραμμα Ενίσχυσης Ερευνητικού Δυναμικού (Π.Ε.Ν.Ε.Δ.) – 2003» συγχρηματοδοτούμενο κατά 75% από την Ευρωπαϊκή Ένωση - Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και κατά 25% από το Ελληνικό Δημόσιο, στο πλαίσιο του Μέτρου 8.3 – Δράση 8.3.1 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα», Γ΄ Κ.Π.Σ. 2000-2006. Ανάδοχος του έργου ήταν το Ιόνιο Πανεπιστήμιο, επιστημονική υπεύθυνη η αναπληρώτρια καθηγήτρια Αγγελική – Χαρίκλεια Χαρλαύτη και το έργο τιτλοφορείται: *Οι ελληνικοί ναυτότοποι: Ανάδειξη και διαχείριση της ναυτιλιακής κληρονομιάς του Ιονίου και του Αιγαίου*.
- 2008-2009** Συμμετοχή στην ταξινόμηση και καταγραφή αρχειακού υλικού στο Τοπικό Ιστορικό Αρχείο Αμοργού (19ος-20ος αιώνας), Πανεπιστήμιο Κρήτης.
- 2005-2007** Ερευνητής στο πρόγραμμα του Ιονίου Πανεπιστημίου «Ελληνική Ναυτιλιακή Ιστορία, 1700-1821», χρηματοδοτημένο από την Ε.Ε. και το Ελληνικό Υπουργείο Παιδείας και ενταγμένο στο Επιχειρησιακό πρόγραμμα «Πυθαγόρας Ι», 2004-2007.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

A. Μονογραφίες

1. *Mediterranean Wooden Shipbuilding. Economy, Technology and Institutions in Syros in the Nineteenth Century*, Leiden: BRILL, 2015.

B. Άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά

1. “From Parallel Growth to Great Divergence: Greek Shipbuilding from the Late Eighteenth to Early Twentieth Centuries”, *History of Technology* Volume 33, ed. Ian Inkster, Special Issue: History of Technology in Greece from the Nineteenth to the Twenty-first Century (Edited by Stathis Arapostathis and Aristotle Tympas) Bloomsbury, 2017, 21-46.
2. “Modern Greece’s first industry? The shipbuilding centre of sailing merchant marine of Syros, 1830-70”, *European Review of Economic History*, 19, 3, (2015), 255-74.
3. “A Mediterranean insular port-city in transition: economic transformations, space antagonisms and landscape metamorphosis in nineteenth century Hermoupolis on the island of Syros.”, *Urban History*, 42, 2, (May 2015), 225-45.
4. “From Lateen to Square-Rig: The evolution of the Greek-owned merchant fleet and its ships in the eighteenth and nineteenth centuries”, *Mariner’s Mirror*, 100, 1, (February 2014), 43-57.

5. “Επαγγελματίες Μουσικοί και Ορχήστρες στην Οθωνική Ερμούπολη”, *Ta Iστορικά – Historica*, 59, (December 2013), 473-96.
6. “Shipping Finance and Risks in Sea Trade during the French Wars: Maritime Loan Operations in the Republic of Ragusa.”, *International Journal of Maritime History*, 24, 1, (June 2012), 229-42.
7. “Mediterranean wooden shipbuilding in the 19th century: production, productivity and ship types in comparative perspective”, *Cahiers de la Méditerranée*, 84, (June 2012), 349-66.
8. “Ναυπήγηση και συνεταιριστική διαχείριση εμπορικών ιστιοφόρων στην Ερμούπολη τον 19ο αιώνα”, *Μνήμων*, 31, (2010), 85-113.

Γ. Κείμενα σε συλλογικούς τόμους

1. “Le rôle du capitaine et la figure du “directeur” de navires dans la marine à voile à Syra au milieu du XIXe siècle”, in Gilbert Buti, Luca Lo Basso and Olivier Raveux (eds), *Entrepreneurs des mers. Capitaines et marinsiers du XVIe au XIXe siècle*, Riveneuve Editions: (Paris, 2017), 179-192.
2. “A Hub of Piracy in the Aegean: Syros during the Greek War of Independence”, in Gelina Harlaftis, Dimitris Dimitropoulos and David J. Starkey (eds), *Corsairs and Pirates in the Eastern Mediterranean, Fifteenth- Nineteenth Centuries*, Sylvia Ioannou Foundation, (Athens, 2016), 41-54.
3. με τον Κώστα Δαμιανίδη, «Μαρσιλιάνα, σάικα, σαϊτιά, λόντρα, ταρτάνα, γαβάρα», στο Κώστας Δαμιανίδης (επιμ.) *Ναυς. Πλοία και ναυπηγική στον ελληνικό κόσμο*, Εκδόσεις Polaris, Αθήνα, 2014, 300-15.
4. “Συμφωνητικό ναυπήγησης ενός «βρικού» στη Σύρο το 1838», στο Κώστας Δαμιανίδης (επιμ.) *Ναυς. Πλοία και ναυπηγική στον ελληνικό κόσμο*, Εκδόσεις Polaris, Αθήνα, 2014, 341-45.
5. «Η παρουσία των Ιόνιων στο ναυτιλιακό και ναυπηγικό κέντρο της Ερμούπολης το 19ο αιώνα», *Πρακτικά Θ’ Πανιόνιου Συνεδρίου*, Εταιρεία Παξινών Μελετών, Παξοί, 2014, 637-650.
6. «Τυπολογία πλοίων της ελληνόκτητης ναυτιλίας, 1700-1821», στο Τζελίνα Χαρλαύτη και Κατερίνα Παπακωνσταντίνου (επιμ.), *Η Ναυτιλία των Ελλήνων, 1700–1821. Ο αιώνας της ακμής πριν από την Επανάσταση*, Κέδρος, Αθήνα, 2013, 469-540.

Δ. Λεξικά και εγκυκλοπαίδειες

1. Διαδικτυακό Λεξικό τύπων ιστιοφόρων πλοίων της περιόδου 17^{ος}-19^{ος} αιώνας για το ερευνητικό πρόγραμμα, ANR/NAVIGOCORPUS: *Corpus des itinéraires des navires de commerce, XVIIe-XIXe siècles* (<http://navigocorpus.hypotheses.org/accueil/dictintroduction/dictionary-of-ship-types>).

Για πρόσβαση στο λεξικό: (http://fm.tge-adonis.fr/fmi/iwp/cgi?-db=Navigocorpus_diem&-loadframes).

2. Συμμετοχή με οκτώ (8) βιογραφικά λήμματα στην ηλεκτρονική εγκυκλοπαίδεια του Ελληνισμού του Εύξεινου Πόντου (<http://blacksea.ehw.gr>), Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού 2008:

Οικογένεια Λυκιαρδόπουλου

(<http://blacksea.ehw.gr/Forms/fLemma.aspx?lemmaid=11583&contlang=58>)

Οικογένειες Αρβανιτίδη και Σιδερίδη

(<http://blacksea.ehw.gr/Forms/fLemma.aspx?lemmaid=11575&contlang=58>)

Οικογένεια Μαύρου

(<http://blacksea.ehw.gr/Forms/fLemma.aspx?lemmaid=11585&contlang=58>)

Οικογένεια Μελά

(<http://blacksea.ehw.gr/Forms/fLemma.aspx?lemmaid=11586&contlang=58>)

Οικογένεια Παππούδωφ

(<http://blacksea.ehw.gr/Forms/fLemma.aspx?lemmaid=11588&contlang=58>)

Οικογένεια Ράλλη

(<http://blacksea.ehw.gr/Forms/fLemma.aspx?lemmaid=11589&contlang=58>)

Οικογένεια Ροδοκανάκη

(<http://blacksea.ehw.gr/Forms/fLemma.aspx?lemmaid=11590&contlang=58>)

Οικογένεια Σκαραμαγκά

(<http://blacksea.ehw.gr/Forms/fLemma.aspx?lemmaid=11594&contlang=58>)

3. “Mediterranean Sea: Vessels”, *The Oxford Encyclopedia of Maritime History*, John. B. Hattendorf (επιμ.), vol. 2, Oxford University Press, 2007, 544-547.

4. Greek-English Lexicon of Technical Terms of the Greek Language, (σε CD-Rom) λεξικογραφία, στην από κοινού έκδοση του Ιδρύματος “Θησαυρός της Ελληνικής Γλώσσας” και του Υπουργείου Ανάπτυξης, 2004.

5. «Δημήτριος Βικέλας (1835-1908). Άπαντα τα ευρισκόμενα και η συμβολή του στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1896», (σε CD Rom), επιμέλεια κειμένων στην έκδοση του Ιδρύματος “Θησαυρός της Ελληνικής Γλώσσας”, 2004.

Ε. Λοιπές Δημοσιεύσεις

1. «Ερμούπολη (Σύρος): το ναυπηγικό κέντρο της ιστιοφόρου ναυτιλίας, 1830-1880», *Δελτίο του Ελληνικού Τμήματος της Διεθνούς Επιτροπής για τη Διατήρηση της Βιομηχανικής Κληρονομιάς*, Γ΄ περίοδος, 1, (2010), 68-70.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ, ΗΜΕΡΙΔΕΣ ΚΑΙ ΟΜΙΛΙΕΣ

1. “A new challenge for Mediterranean maritime history: labour and communities in transition from sail to steam” στο 2nd *European Labour History Network Conference*, (Παρίσι, 2-4 Νοεμβρίου 2017).
2. “Seamen and seafaring communities in the Mediterranean in transition during Globalization, 1850-1920”, στο *11th Scientific Workshop of FORTH* (Ηράκλειο, 13-14 Οκτωβρίου 2017).
3. “Maritime communities in transition; A typical case study and the antiparadigm: strength and weaknesses”, με την Δρ. Κατερίνα Γαλάνη στο *1st Workshop of the ERC Starting Grant 2016 project SeaLiT “Seafaring Lives getting on Board”*, Institute for Mediterranean Studies/FORTH, (Ρέθυμνο, 6-7 Οκτωβρίου 2017).
4. “Seafaring lives in transition. Mediterranean maritime labour and shipping and the challenge of globalization, 1850s-1920s” με την Δρ. Κατερίνα Γαλάνη στο *3rd International Conference in Economic and Social History Labour History: production, markets, relations, policies (from the late Middle ages to the early 21st century)*, University of Ioannina, (Ιωάννινα, 24-27 May 2017).
5. «Η Ιστιοφόρος ναυπηγική στην Ερμούπολη τον 19ο αιώνα», επιστημονική συνάντηση με αφορμή την έκδοση του βιβλίου *Mediterranean Wooden Shipbuilding. Economy, Technology and Institutions in Syros in the Nineteenth Century*, (BRILL, 2015) και οργανώθηκε από το ΙΜΣ/ΙΤΕ και το Ιωνικό Κέντρο (Αθήνα, 27 Ιανουαρίου 2017).
6. «Κίνδυνοι και δυσκολίες στη ναυσιπλοΐα της Μαύρης Θάλασσας τον 19ο αιώνα», στο Διεθνές Συνέδριο *Από το Αιγαίο στη Μαύρη Θάλασσα* στη Μνήμη της Ευρυδίκης Σιφναίου, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών (Αθήνα, 14-15 Οκτωβρίου 2016).
7. “Mediterranean Wooden Shipbuilding. Economy, Technology and Institutions in Syros in the Nineteenth Century” στην *Transregional Academy De-Framing the Mediterranean from the 21st century. Places, Routes, Actors*, Forum Transregionale Studien (Ρέθυμνο, 19-29 Σεπτεμβρίου 2016).
8. “Marseille and the Black Sea trade in the 19th century. A neglected subject in the historiography”, στο *Seventh International Congress of Maritime History International Maritime Economic History Association (IMEHA)* (Περθ, Αυστραλία, 27 Ιουνίου-1 Ιουλίου 2016).
9. “La longue marche vers l’institutionnalisation de l’histoire maritime en Grèce”, στην ημερίδα: *Regards croisés sur l’histoire maritime en Méditerranée (XVIe-XIXe siècle)* TELEMME, Maison Méditerranéenne des Sciences de l’Homme (Αιξ εν Προβάνς, 7 Οκτωβρίου 2015).

10. «Ναυτότοποι, ναυτικές πολιτείες και λιμάνια του Ιονίου και του Αιγαίου», «Ναυτικοί, ταξίδια και κίνδυνοι της θάλασσας» και «Από το Ιστίο στον Ατμό», σειρά τριών διαλέξεων με θέματα από την ιστορία της ναυτιλίας των Ελλήνων στο Μουσείο Μπενάκη (Αθήνα, 26 Μαρτίου, 2 και 7 Απριλίου 2015).
11. “Technology, innovation and evolution in Greek shipbuilding, from the 18th to the 19th centuries”, στην Ημερίδα με θέμα *Τεχνολογίες στην Ελλάδα, από τον 19^ο στον 21^ο αιώνα*, Τμήμα Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας της Επιστήμης (Μ.Ι.Θ.Ε.) (Αθήνα, 28 Μαρτίου 2015).
12. “A Hub of Piracy in the Middle of the Aegean: Syros during the War of Independence”, στο 2ο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο Περιήγησης και Χαρτογράφησης του Ελληνικού Χώρου, με τίτλο *Κουρσάροι και Πειρατές στην Ανατολική Μεσόγειο, 15ος-19ος αι.*, Ίδρυμα Σύλβια Ιωάννου, (Αθήνα, 17-19 Οκτωβρίου 2014).
13. “Navigating insidious waters: duration, rhythms and hazards of the voyages to Istanbul and Black Sea in the 19th century”, στο Third Conference of the Black Sea Project: *The Economic and Social Development of the Port-Cities of the Northern Black Sea Coast, Late 18th –Beginning of the 20th century* (Κωνσταντινούπολη, 23-26 Οκτωβρίου 2014).
14. “The Port of Marseilles: a privileged observatory of the Black Sea Trade in the 19th century”, στο First Conference of the Black Sea Project: *The Economic and Social Development of the Port-Cities of the Northern Black Sea Coast, Late 18th –Beginning of the 20th century* (Οδησσός, 22-27 September 2013).
15. «Το Ναυπηγείο της Ερμούπολης τον 19ο αιώνα: οικονομική μεγέθυνση και προσαρμογή σε ένα μεταβαλλόμενο τοπίο» στη *Σειρά Διαλέξεων 2012-13 του Ινστιτούτου Μεσογειακών Σπουδών* (Ρέθυμνο, 15 Μαΐου 2013).
16. «Οι τύποι ιστιοφόρων πλοίων: μια σημαντική όψη εξέλιξης της ελληνόκτητης ναυτιλίας τον 18ο και 19ο αιώνα.», στον *κύκλο διαλέξεων του Εργαστηρίου Βιομηχανικής Κληρονομιάς, Πολιτιστικό Ίδρυμα της Τράπεζας Πειραιώς* (Αθήνα, 20 Δεκεμβρίου 2012).
17. «Το Ναυπηγείο της Ερμούπολης το 19ο αιώνα: προϋποθέσεις, παραγωγική επίδοση και χαρακτηριστικά της πρώτης εν Ελλάδι «βιομηχανίας», 2^ο Σεμινάριο του έτους 2012-13 της Εταιρείας Οικονομικής Ιστορίας (Αθήνα, 17 Δεκεμβρίου 2012).
18. “Aspects of evolution in the context of Greek-owned merchant marine in the 18th and 19th centuries: the case of ship types”, στο *Sixth International Congress of Maritime History*, International Maritime Economic History Association (IMEHA) (Γάνδη, 3-6 Ιουλίου 2012).

19. “The Competition from the South: Mediterranean Shipbuilding in Comparative Perspective in the Middle of the 19th Century”, στο *Annual Conference of the Economic History Society* (Οξφόρδη, 30 Μαρτίου-1 Απριλίου 2012).
20. «Un apport de Navigocorpus : le dictionnaire des navires marchands», *Réunion du GIS d'Histoire Maritime, Journée d'études Navigocorpus*, Centre de la Méditerranée Moderne et Contemporaine, Université de Nice-Sophia Antipolis (Νίκαια, 7-8 Απριλίου 2011).
21. “Tipologia delle navi mercantili costruite nei cantieri di Hermoupolis nell’ Ottocento”, στην Ημερίδα: *Les constructions navales, du Rhône à la Spezia, à l'époque moderne et contemporaine. Regards comparatifs*. Centre de la Méditerranée Moderne et Contemporaine, Université de Nice-Sophia Antipolis (Νίκαια, 18 Φεβρουαρίου 2011).
22. “Hermoupolis (Island of Syros): the shipping and shipbuilding centre of the Aegean. Factors and characteristics of a rapid growth and decline within two generations, 1830-1880.”, στο Διεθνές Συνέδριο με θέμα: *Maritime transport and its actors in early modern Europe, from the North Sea to the Mediterranean*, University of Western Brittany (Βρέστη, 14-15 Οκτωβρίου 2010).
23. «Ερμούπολη, το ναυπηγικό κέντρο της ιστιοφόρου ναυτιλίας τον 19ο αιώνα: Μια συνολική θεώρηση»: *26α Σεμινάρια της Ερμούπολης*, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών/ Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών και Επιστημονικό και Μορφωτικό Ίδρυμα Κυκλάδων, (Ερμούπολη, 4-11 Ιουλίου 2010).
24. «Οι Ιόνιοι στη ναυπηγική αγορά της Σύρου το 19ο αιώνα», στο *Θ’ Πανιώνιο Συνέδριο*, Εταιρεία Παξινών Μελετών, (Παξοί, 26-30 Μαΐου 2010).
25. “Hermoupolis (Island of Syros): The Shipbuilding Centre of the Aegean and its contribution to local, national and inter-regional Growth, 1830-1880”, στο *3rd Mediterranean Maritime History Network Conference*, MMHN, (Σμύρνη, 5-7 Μαΐου 2010).
26. “Hermoupolis (Island of Syros): The shipbuilding centre of the eastern Mediterranean in the 19th century”, στη δεύτερη από τις τρεις προβλεπόμενες συναντήσεις *The Mediterranean and its Seas: Natural, Social, Political Environments and Landscapes, 15th-20th centuries*. (2008-2010). Πρόγραμμα συνεργασίας μεταξύ του Πανεπιστημίου Αθηνών και του University of Minnesota. (Αθήνα, 1-3 Οκτώβρη 2009).
27. “Shipbuilding production & shipbuilding enterprises in Hermoupolis (Island of Syros). Organization, structure and operation (1827-1866).” Στο: *International Congress of Economic & Social History. Theoretical pursuits and empirical researches*. University of Crete, (Ρέθυμνο 10- 13 Δεκεμβρίου 2008).

28. «Το ναυπηγείο της Ερμούπολης το 19ο αιώνα. Παραγωγή, τεχνίτες και τεχνολογία» Ομιλία στις *Συναντήσεις της Εταιρείας Μελέτης Νέου Ελληνισμού, περιοδικό ΜΝΗΜΩΝ*, (Αθήνα, 26 Νοεμβρίου 2008).
29. «Ναυπηγικές επιχειρήσεις στη Σύρο το 19ο αιώνα: Δομή και Λειτουργία» στα: *24α Σεμινάρια της Ερμούπολης*, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών/ Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών και Επιστημονικό και Μορφωτικό Ίδρυμα Κυκλάδων, (Ερμούπολη, 3-15 Ιουλίου 2008).
30. “Boom and decline within two generations: The case of shipbuilding centre of Hermoupolis (Island of Syros), (1830-1880)”, στο: *5th International Congress of Maritime History*, International Maritime Economic History Association (IMEHA), (Γκρήνουιτς, Λονδίνο 23-27 Ιουνίου 2008).
31. «Ερμούπολη-Prince Edward Island. Κοινές ναυπηγικές πρακτικές. Η περίπτωση δύο συμβολαίων ναυπήγησης.» στα: *23α Σεμινάρια της Ερμούπολης*, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών/ Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών και Επιστημονικό και Μορφωτικό Ίδρυμα Κυκλάδων, (Ερμούπολη, 2-17 Ιουλίου 2007).
32. «Αλλαγές στις ναυπηγικές μεθόδους της Μεσογείου της Υστερο-ρωμαϊκής και Πρωτο-βυζαντινής περιόδου», Ομιλία στην *Εταιρεία Μελέτης της Αρχαίας Ελληνικής Τεχνολογίας (ΕΜΑΕΤ)*, (Αθήνα, 3 Απριλίου 2006).